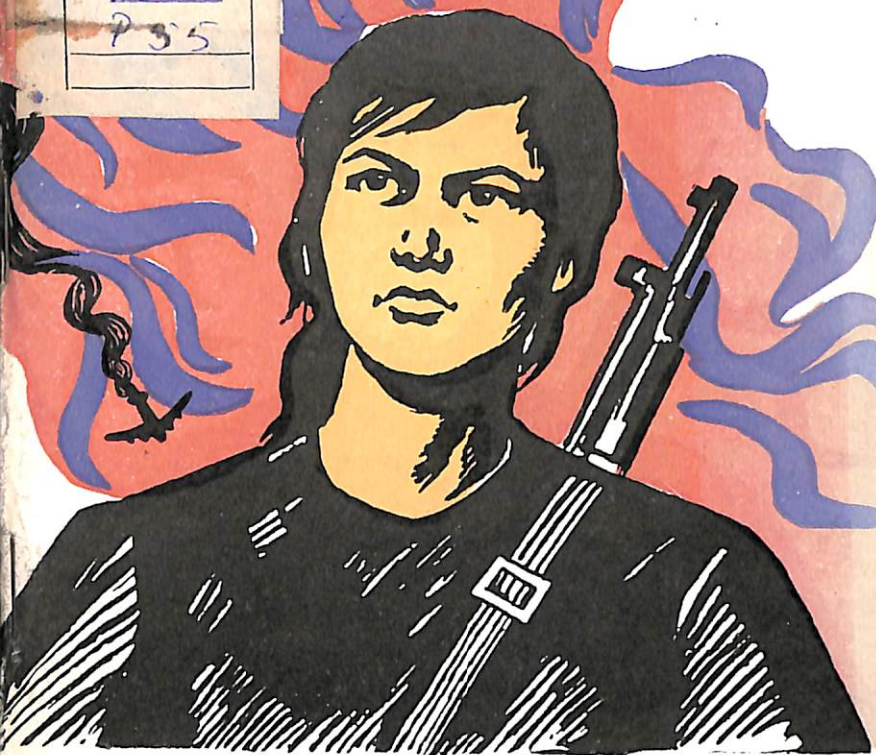

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8JH-9

P 35

NISEMI!
PËR NË HANOI

HASAN M. PETRELA

891.983-94

P 55

HASAN M. PETRELA

5

NISEMI PËR NË HANOI

21242

~~21242~~
H. Petrela
4/6/88

LIBRERIA E SHTETIT
GJURASHTET

SHTËPIA BOTONJESE «NAIM FRASHERI»

8
89-100-10
229
BASAN M. PETRIJA

NISEMI
PËR NË HANOI

[Handwritten scribbles]

[Handwritten scribbles]

[Mirrored stamp: SHITJE E LIBRIT]

Tirazhi 5000 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-65

Shtyp NISH Shtypshkronjave «Mihal Duri» — Tiranë, 1968

[Mirrored stamp: SHITJE E LIBRIT]

16 tetor:

Aeroplani ynë i afrohet aerodromit të Hanoi. Ja tek duken dritat e pistës dhe, në sfondin e errët, toka vietnameze. Neve na pushton një ndjenjë e thellë emocioni. Po vijnë te ti, o tokë e lashtë dhe e begatshme, o tokë e spërkatur me gjak dhe e zhuritur nga predhat dhe napalmi amerikan! Ti je sot poema më madhështore, dhe njërëzit e tu janë heronjtë më të lavdishëm të kohës sonë.

Nata është e butë dhe e ngrohtë. Qielli është i errët dhe me re të dendura. Një aromë e këndshme bredh rreth e qark nëpër errësirë. Kjo është aroma e tropikut fantastik. Ora është 20,30 minuta. Pionerët na dhurojnë buqeta me lule të freskëta, të mbledhura në fushat tropikale, kurse shokët vietnamezë na shtërngojnë duart me dashuri. Në mes tyre është edhe nënpresidenti i bashkimeve profesionale të Vietnamit, një burrë shpatullgjerë, me një vështrim të mprehtë e të shkathët dhe me ballin pak të rrudhur.

— Delegacioni juaj — na tha ai ndër të tjera tek po pinim çaj — ka ardhur në vendin tonë në një kohë kur lufta e popullit vietnamez ka hyrë në një fazë të re, vendimtare. Imperialistët amerikanë i kanë shtuar në kulm bombardimet e tyre,

por populli ynë po u jep grushte të rënda, si në Veri ashtu dhe në Jugë.

Fytyra e tij shprehte qartë vetitë e të gjithë vietnamezëve: burrërinë, guximin, besimin e plotë në fitore!.

Nisemi për në Hanoi. Ja disa kanionë me të rinj! *Këngë dhe hare*. Bota është e tyre, ata i bien anembanë tokës së tyre mëmë. Pak më tutje është një varg njerëzish me biçikleta; ca me helmata në kokë dhe me automatikë në sup, ca me kapela bambuje dhe me pushkën varur në qafë. Ky është një aspekt luftë, por në çdo hap që bëjmë, ne shohim dëshirën për të jetuar, e cila nuk vdes kurrë. Mua më duket sikur toka vietnameze mban erë barut, kurse gërmadhat e ndërtesave të bombarduara anës rrugës ku kalojmë më ngjallin një dhimbje të thellë në zemër.

— Ju — më thotë shoku vietnamez që është në maqinë me mua — do t'i shihni më qartë krimet e imperialistëve amerikanë.

Pasi kaluam urën e madhe të Hanoit mbi Lumin e Kuq, pamë dritat e forta të saldatriceve që ngjisin copra hekurash dhe pas pak u futëm brenda në qytet. Hanoi kish një gjallëri të çuditshme: ai shkëlqente i tëri nga dritat elektrike! I zoti i shtëpisë i shuan dritat kur t'i teket, mendo-va me vete.

Na vendosën në një vilë dykatshe. Një palmë e madhe ngrihet në oborrin e ngushtë, e të rrethuar me kangjella të gjelbërta hekuri. Në dhomë secili nga ne ka helmetën e tij ushtarake për ta vënë në rast bombardimi. Pasi biseduam një copë herë me njëri-tjetrin, vendosëm të fle-

më. Rruga e gjatë me aeroplan për në këtë vend të largët, mik e vëlla, na kishte lodhur mjaft. Dëgjuam dhe pamë shumë gjëra, por nesër do t'i njohim ato më me hollësi, dhe do të dimë biografitë e emrat dhe karakteristikat e tyre të veçanta...

17 tetor:

Sot delegacionin tonë e priti presidenti i bashkimeve profesionale të Vietnamit. Ai, pasi na foli me një ndjenjë të ngrohtë për miqësinë luftarake që lidh dy popujt e dy partitë tona, bëri një përmbledhje të shkurtër të karakteristikave të luftës në Vietnam. Pastaj ai tregoi mbi rolin që luan klasa punëtore në Veri dhe në Jugë, në luftë kundër agresorëve amerikanë për shpëtimin e atdheut. Ky ishte një burrë me trup mesatar, me flokë të rëna dhe me një të folur të lezetshme që të bënte për vete. Ai fliste i qetë dhe fjalët e tij të matura i shoqëronte me gjeste që i shkonin shumë pamjes së tij fisnike. Ai na tregoi hollësi mbi zhvillimin e prodhimit industrial e bujqësor në kushtet e luftës, mbi evakuimet e popullsisë, të uzinave dhe të fabrikave, dhe mbi fitoret e arritura kundër agresorëve amerikanë. Parulla e punonjësve vietnamezë, është: «Kur amerikanët na prishin një urë, ne ndërtojmë dy». «Amerikanët — vijoi ai — po pësojnë disfatë të turpshme në Vietnam. Politika e tyre «luftë në Jugë dhe bombardime në Veri», është dritëshkurtër dhe e falimentuar. Amerikanët përdorin në Vietnam 750/0

të ushtrisë tokësore, 60% të forcave ajrore dhe 40% të forcave detare. Ideja e Uollstritit është të pushtohet Vietnami i Veriut. Por kjo është një ëndërr fantastike. Ne jemi pregatitur shumë mirë. Amerikanët bënin lloj lloj zhurme për periudhën e thatësirave, mirëpo ka më se një muaj që në vendin tonë ka filluar thatësira dhe amerikanët po heshtin. Përse vallë? Sepse ata e ndjejnë që janë të mundur përfundimisht nga populli vietnamez, dhe janë në difensivë, në tërheqje dhe në panik. Së shpejti ata i pret një Dien Bien Fu e re, më e tmerrshme dhe më katastrofalja se ajo e francezëve...»

Biseda ishte e këndshme dhe e gjallë. Ne i thamë atij se populli ynë, që nga brigjet e largëta të Adriatikut ndjek me simpatinë më të madhe luftën heroike të popullit vietnamez dhe fitoret e tij i quan fitore të veta.

— Qëndrimin e popullit shqiptar dhe të Partisë së Punës së Shqipërisë — ndërhyri ai — populli dhe partia jonë e kanë shumë të qartë dhe ne krenohemi që kemi shok armësh një popull trim e një parti trime, siç është populli dhe partia juaj. Ndihma pa rezerva e popullit shqiptar është një frymëzim shumë i madh për luftën e popullit tonë...

Pas këtij takimi ne vajtëm për një vizitë në ambasadën tonë në Hanoi. Është gëzim i madh kur takohesh në vend të huaj me vëllezërit dhe motrat shqiptare. Të duket sikur ke vite të tëra që je njohur me ta, sikur ua di emrat dhe bisedon me përzemërsi edhe për gjërat më intime. Gratë

e guximshme të ambasadës sonë na kënaqën me
trëgimet e tyre të pafund.

Amerikanët kishin më se një muaj që s'bombardonin brenda në Hanoi, por vërtiteshin si ujçër të tërbuar në periferitë e tij, ku hidhnin çdo ditë mijëra e mijëra bomba të kalibrave të ndryshëm. Ishim duke pirë nga një kafe dhe duke dëgjuar bisedat e tyre, kur ja, buçitën sirenat e forta të alarmit dhe në çast filloi gjëmimi i artilerisë kundërajrore. Dolëm në oborr. Në qiellin e kaltër dukeshin shtëllungat e tymit të predhave të artilerisë. U dëgjua edhe një zhurmë aeroplanësh. Nëpër rrugë vrapojnë milicianët popullorë — këto batalione të çelnikta të popullit vietnamez — dhe pa humbur kohë zënë pozicionet e luftës. Kalimtarët futen nëpër strehimet personale, që janë me bollëk anës rrugëve. Personeli i një ambasade të një vendi revizionist, duke vrapuar i lebetitur, me një shpejtësi të çuditshme, futet në strehim. Ç'skenë qesharake! Sikur ata të marrin pjesë në ndonjë garë vrapimi, besoj se do të delnin të nderuar, aq shumë ishin stërvitur për vrapime në Hanoi!.

Aviacioni amerikan filloi të bombardonte. Gjëmime të llahtarshme. Toka dridhet, kurse qielli ulërin nga buçitja e artilerisë kundërajrore. Piratët amerikanë s'gjejnë vrimë ku të futen. Në çdo pëllëmbë, në çdo hap që ata bëjnë, i ndjek predha hakmarrëse dhe plumbi i nënës vietnameze, që është shtrirë barkas dhe tërheq me vertikal këmbëzën e automatikut. Më vjen të thërras me zë të lartë: O nënë e dashur vietnameze, o syshqiponjë, o zemëroqean dhe heroinë! Ti mbron lirinë dhe jetën

e bijve të tu! Ti je e pathyeshme! Vrasësit amerikanë të ajrit janë fundërina, gangsterë dhe fluskë të qelbura përpara shpirtit tënd të madh!..

Tabloja është me të vërtetë e madhërishtme! Deri dje këta njerëz ishin të qetë, të urtë dhe nuk trazonin njeri, kurse sot janë shtrirë mu në mes të sheshit të kryeqytetit të vet, për të goditur me plumb bishat amerikane të ajrit, që vijnë të vrasin fëmijët dhe të djegin fabrikat, shtëpitë, centralet elektrike dhe të shkatërrojnë depot e ujit.

Beteja vazhdoi disa minuta. Piratët amerikanë ikën si një bollë e rrahur keqas me dajak. Njerëzit dalin nga strehimet dhe kthehen në punën e tyre. Për një çast të duket sikur s'ka ndodhur asgjë me rëndësi. Fytyrat e njerëzve janë të qeta, plot shpresë e lumturi. Jo, fantazma e pangirë imperialiste nuk e mposht dot gazin triumfues të jetës vietnameze!..

Kur u kthyem në banesën tonë, shokët vietnamezë na treguan se ishin rrëzuar pesë aeroplanë amerikanë. Atë ditë, numri i aeroplanëve të rrëzuar, në provincën Than Hua arriti në dymijë e katërqind. Numrin 2400 e plotësoi toga e pleqve. Anëtar i më i vjetër në moshë i kësaj toge ishte 69 vjeç, kurse më i ri 49 vjeç. E bënë fora pleqtë e Than Huasë. Radio Hanoi po flet për heroizmin e tyre. Ata me karabina të thjeshta e rrokullisën kuçedrën amerikane. Sa çaste të këndshme do të kenë kaluar pleqtë e asaj toge kur kanë vajtur te aeroplani i gremisur në orizoret! Sa shakara të bukura do të kenë bërë këta gjyshër vietnamezë! Mbase edhe u ka lindur ndonjë «kontra-

diktë» e vogël, për të përcaktuar konkretisht nje-riun që e goditi i pari piratin amerikan, por...

Dielli, i kuq si trëndafili, perëndoi. Palmën e madhe, të gjatë dhe të bukur të oborrit tonë po e pështjell dalngadalë muzgu i mbrëmjes. Nata e tropikut, e butë dhe e qetë, po zbret me shpejtësi nga xhunglat dhe kënetat. Eja, natë, eja, ti je si një ditë plot me diell për njerëzit e tu. ..

18 tetor:

Sot u ngritëm me natë. Do të shkojmë për të parë qytetin e bombarduar nga aviacioni amerikan. Marrim helmetat në dorë dhe nisemi.

Hanoi, edhe në orët e vona të natës, është plot gjallëri. Polici i trafikut qëndron në udhëkryq për të orientuar kalimin e automjeteve. Dyqanet janë plot me blerës — gra, fëmijë, të rinj e pleq, — tramvajet lëshojnë fishkullima të zgjatura, ndërsa grupet e karpentierëve pastrojnë ndërtesat e bombarduara, për të rindërtuar atë çka shkatërruan barbarët amerikanë.

Fryn një thëllim pak i ftohtë. Në Hanoi zakonisht, ditën, kur dielli i tropikut lëshon në tokë rrezet e tij të nxehta, është vështirë ta mbash xhaketën, kurse natën edhe në agim, ajri është i lagët dhe pak i ftohtë.

Hanoi ndahet në pesë rajone të mëdha dhe që të gjithë janë bombarduar nga amerikanët. Arri- tëm në rajonin Hua Tjen. Zbresim nga ma- qinat, dhe shohim para nesh grumbuj ndërtesash